

*Köpi Tikkanen
peräänkuuluttaa
vanhaa kunnan
hevosmiestaitoa.
Hanna Marttilan
26-vuotias Timo-
ruuna on tallipojan
silmäteriä.*

Oikeissa töissäkin olen elämäni varrella ollut, mutta se on mennyt siihen, että jo illalla tympii, että aamulla pitää lähteä töihin. Hevosten kanssa ei sellaista ole, näiden kanssa on aina mukava olla.

Tikkanen starttaa autonsa työmaalleen Marttilan tallille joka arkiamu puoli seitsemän aikoihin. Työpäivä loppuu yleensä iltapäivällä kahden–kolmen aikaan.

- Hoidan paitsi tallia, myös yleismies jantusen hommia. Teen lumitöitä, korjaan aitoja ja sellaista. Jonkin verran myös ratsastan tallin hevosilla, jos omistajat eivät itse pääse.

Ensikosketuksensa hevosiin Köpi sai kesällä 1971.

- Äidin työkaverin tyttö ratsasti, ja sitä kautta minäkin ajauhin talleille. Vanhemmat eivät tietenkään voineet ymmärtää pikkupojan hevoshulluutta eivätkä varsinkaan sitä, että hevosen selkään noustiin huvikseen ja siitä vieläpä maksettiin! Heidän sukupolvelleen hevoset

olivat työjuhtia. Isän enolla oli työhevosia, joilla minäkin ratsastelin.

Moilasen Saaran opissa

Ratsastuksen Köpi aloitti oululaisella, pitkät perinteet omaavalla Saaran tallilla.

- Olenkin aina sanonut, että muita kouluja en ole käynyt kuin Moilasen Saaran koulun. Siihen ei kuulunut mitään huuhaata eikä vaaleanpunaisia loimia. Tallille mentiin suoraan koulusta joka arkipäivä, ja viikonloppuisin oltiin jo aamuruokintoja tekemässä Saaran kaverina. Jos eväät loppuivat, syötiin hevosten leipiä. Siinä sitä oppi hevosista ja niiden käsittelystä.

70-luvun lopulla Köpi jo työskenteli Oulun Ratsastajien palveluksessa Äimärautiolla.

- Aamulla pyöräilin tekemään aamutallin, iltapäivällä kotiin ja illaksi taas takaisin töihin. Ratsastin seuran hevosilla ja kilpailinkin eräällä entisellä orlov-ravurilla senaikaisissa lohko-

kilpailuissa. Olisin halunnut kilpailla enemmänkin, mutta omaa hevosta minulla ei ollut koskaan varaa hankkia.

Tallimestareita tarvittaisiin

Vuosikymmenten saatossa ratsastusharrastus on kokenut rajuja muutoksia. Sivusta tarkkailijan on ollut ne helppo huomata.

- Nykyään hevoset ovat kalliita lemmikkejä, joita seisotetaan tarhassa eikä niillä tehdä juuri mitään. Niitä ostavat kukkahattutädit, jotka ovat asuntolainansa maksaneet ja joilla on maksukykyä. Moni näistä tädeistä voisi minun mielestäni käydä vielä muutaman vuoden ratsastuskoulun tunneilla ennen kuin harkitsee oman hevosen laittamista.

- Mielenkiintoinen ilmiö on myös se kuinka nämä tädit työllistävät tarvikemyyjien lisäksi myös sellaisen ammattikunnan, jota ei vielä pari vuosikymmentä sitten ollut olemassakaan: he-

Köpi ja Star Boy kilpailuissa Äimärautiolla vuonna 1979.

Neljä vuosikymmentä

HEVOSMIEHENÄ

Kun oululainen Köpi Tikkanen aloitti pikkupoikana ratsastuksen, tunti maksoi viisi markkaa. Tallille mentiin polkupyörällä ja säästetyt bussirahat käytettiin ratsastustunteihin. Neljällä vuosikymmenellä ratsastusmaailmaa seurannut Tikkanen hoitaa nyt hevosia ammatikseen oulunsalolaisella yksityistallilla.

TEKSTI: KATI VALJUS

KUVAT: KATI VALJUS JA KÖPI TIKKASEN KOTIALBUMI

voshierojat ja hevosten fysioterapeutit. Kun hevosella ratsastetaan varttitunti päivässä maneesissa niska mutkalla, niin onhan se varma, että se on pian jumissa. Sitten kutsutaan kallis hieroja paikalle. Reipas maastolenkki pari kertaa viikossa pitäisi hevosen lihakset kunnossa. Mutta kun täti ei uskalla sinne maastoon lähteä! Tilannehan on aivan järjetön, Köpi puuskahtaa.

Uuden polven hevosenomistajilla ei tunnu olevan kunnan hevostenomistajien taitoa.

- On nähty jossain narunpyöritystä, ja kun ollaan lastaamassa hevosta, pyöritetään naru sen silmien edessä ja ihmetellään, kun se ei menekään koppiin. Yksi täti pilaa hevosen ja toinen tulee paikkaamaan jälkiä! Tämähän on hevosen kannalta melko surullista.

Köpi peräänkuuluttaisikin talleille tallimestareita.

- Vakavia vahinkoja tuntuu sattuvan enemmän kuin ennen. Talleille tarvittaisiin henkilöitä, jotka auttavat, neuvovat ja katsovat perään. Ja

joilla olisi tarvittava auktoriteettiasema, kuten ennen vanhaan oli! Nyt jos menet ystävällisesti neuvomaan nelikymppistä tätiratsastajaa hänen oman turvallisuutensa nimissä, saat osakesi useimmiten pelkkää niskojen nakkelta.

Kutsumusammattissa

Köpi ei tituleeraa itseään tallimestariksi, sillä koulutodistusta ei ole.

- Minä olen tällainen tallipoika, ainoat alan todistukseni ovat C-valmentajan paperit ja ratamestarikurssi. Mitä koulutukseen tulee, tämän alan koulutuksesta tuntuu olevan nykyään jopa ylitarjontaa. Ylioppilaspohjainen hevosenhoitajakoulu on minusta älyttömyyden huippu: kuka ylioppilas lähtee näillä palkoilla tällaiseen työhön? Alimmassa palkkaluokassa tuntuliksia on alle seitsemän euroa!

- Moni hevosharrastaja ehkä ajattelee, että tämä on mukava tapa yhdistää harrastus ja työ.

Kyse on kuitenkin kovasta työstä, ja se huomataan vasta, kun kallis koulutus on takana, paperit taskussa ja joudutaan hommiin.

Kummalliselta tuntuu myös se, etteivät todellinen tarve ja kysyntä kohtaa.

- Tallityöntekijöille on tarvetta, ja lähes kaikki tallinpitäjät tuntuvat huokailevan, että pitäisi palkata työntekijä tai ekstra-apua. Käytännössä harva sen kuitenkin tekee, useimmat repivät työn omasta selkänahastaan sillä ulkopuolisen avun palkkaaminen on omasta pussista pois. Asiakkaat jaksavat valittaa tallimaksuista, mutta harva miettii, paljonko tallinpitäjälle jää, kun kulut otetaan pois. Moni ei jää tästä työstä eläkkeelle.

Aikanaan 32 hevosen tallissakin työskennellyt Köpi on tyytyväinen 10 hevosen tallissa.

- On ollut aikoja, kun en ole meinannut päästä sängystä ylös, kun selkä on ollut niin kovilla. Nyt hommat ovat kohtuudessa ja työstä ehtii nauttia. Kyllä tämä on minulle kutsumusammatti, mies virnistää. ♦